

KRÓLESTWO BELGII

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	30 528 km ²	
liczba regionów	trzy regiony: Flandria, Walonia, Bruksela – stolica	
ludność:	11,5 mln	
głowa państwa:	Król Filip I Koburg (od 21 lipca 2013 r.)	
premier:	Pan Alexander De Croo	od 1 października 2020 r.
wicepremier, minister spraw zagranicznych, europejskich, handlu zagranicznego i federalnych instytucji kulturalnych:	Pani Sophie Wilmès	od 1 października 2020 r.
wicepremier, minister gospodarki i zatrudnienia:	Pan Pierre-Yves Dermagne	od 1 października 2020 r.
minister współpracy rozwojowej i polityki miejskiej:	Pani Meryame Kitir	od 1 października 2020 r.
minister ds. samozatrudnienia, małych i średnich przedsiębiorstw	Pan David Clarinval	od 1 października 2020 r.
ambasador RP w Belgii	Pan Rafał Siemianowski	od 24 listopada 2021 r.
ambasador Belgii w Polsce	Pan Luc Frans Jacobs	od 12 września 2018 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	2024 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*	2023
PKB (w mld euro)	430,085	445 050	460 029	478 161	456 893	506 950	-	-
PKB na 1 mieszkańca (w euro)	37 960	39 130	40 260	41 620	39 580	43 740	-	-
PKB (dynamika w %)	1,3	1,6	1,8	2,1	-5,7	6,1	2,7	2,2
Nadwyżka (+)/ deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB	-2,4	-0,7	-0,8	-1,9	-9,1	-	-	-
Dług publiczny w % PKB	105,0	102,0	99,9	97,7	112,8	-	-	-
Stopa bezrobocia (w %)	7,9	7,2	6,0	5,5	5,8	-	-	-
Inflacja (w %)	1,8	2,2	2,3	1,2	0,4	3,2	4,3	1,3
Eksport towarów i usług (w mld euro)	359 757	380 590	396 270	399 102	369 673	461 622	-	-
Import towarów i usług (w mld euro)	342 831	362 586	385 355	383 065	347 959	432 069	-	-

Źródło: Eurostat, OECD, DG ECFIN – European Economic Forecast - Winter 2022 (* prognoza)

Królestwo Belgii jest państwem federalnym, w którym funkcjonują trzy regiony (Flandria, Walonia, Bruksela - Stolica) oraz trzy wspólnoty językowe (francuska, niderlandzka i niemiecka). Wspólnoty posiadają szerokie uprawnienia w zakresie kultury oraz spraw socjalnych, zaś regiony dysponują autonomią w wielu dziedzinach, między innymi w zakresie polityki gospodarczej i promocji eksportu. Zarówno władza ustawodawcza, jak i wykonawcza sprawowane są na szczeblu federalnym, regionalnym oraz na szczeblu Wspólnot. Rząd federalny nie posiada władzy zwierzchniej w stosunku do regionów i Wspólnot. Reforma państwa zmierza w kierunku coraz większej decentralizacji władzy, uproszczenia przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej oraz ułatwienia kontaktów z administracją.

2. Sytuacja gospodarcza

Belgia należy do grona najwyżej rozwiniętych gospodarek świata. Udział usług w tworzeniu dochodu narodowego sięga ok. 70%. Belgijski sektor usług charakteryzuje się rozbudowanym systemem infrastruktury logistyczno-transportowej (lądowej, kolejowej, portowej, dalekomorskiej i wodno-lądowej) oraz kluczową pozycją Antwerpii jako ważnego światowego centrum obróbki, handlu międzynarodowego i dystrybucji kamieni szlachetnych (głównie diamentów), m.in. za pośrednictwem giełdy diamentowej.

Najważniejszymi gałęziami przemysłu belgijskiego są: chemia, przemysł metalurgiczny, elektromaszynowy (w tym produkcja samochodów) oraz branża spożywcza i tekstylna. Zdecydowana większość produkcji chemicznej ulokowana jest we Flandrii. Wokół Antwerpii powstał potężny klaster przemysłu chemicznego, co jest poważnym ułatwieniem dla eksportu oraz importu tych wyrobów przez port w tym mieście. Belgia posiada 8-procentowy udział w obrotach europejskiej branży chemicznej oraz 17-procentowy udział w europejskim eksporcie produktów chemicznych.

Belgijski sektor bankowy ma długie tradycje, a ilość banków na jednego klienta stawia Belgię na czołowym miejscu w świecie. Kryzys finansowy 2008 – 2009 znacznie osłabił pozycję wielu banków belgijskich (KBC, Dexia, Fortis itp.), a równocześnie banki zagraniczne znacznie umocniły swe wpływy na rynku finansowym w Belgii. Obecnie, po przejęciu grupy Fortis przez BNP Paribas, ponad 80% banków działających w Belgii, kontrolowanych jest z zagranicy, w tym ¼ banków podlega kontroli kapitału francuskiego.

Po kilku latach stagnacji gospodarka belgijska odczuwała umiarkowany wzrost, głównie dzięki inwestycjom firm oraz wskaźnikom handlu zagranicznego, jednakże ze względu na kryzys gospodarczy wywołany pandemią COVID-19 w 2020 r. PKB Belgii było na poziomie -5,7%. W 2021 r., m.in. dzięki pakietom pomocowym przygotowanym przez rząd, nastąpiło mocne odbicie belgijskiej gospodarki, a PKB wzrosło do poziomu 6,1%. Wg prognoz w 2022 r. ma wzrosnąć o 2,7%, a w 2023 r. – o 2,2%.

Agencje ratingowe utrzymują wysokie ratingi dla Belgii na poziomie AA (S&P) i AA- (Fitch) z perspektywą stabilną.

Belgijski rynek pracy boryka się ze sporymi problemami strukturalnymi. Wysokie obciążenia podatkowe, a co za tym idzie koszty pracy, zniechęcają do przedsiębiorczości. Koszty pracy w Królestwie Belgii są jednymi z najwyższych w Unii Europejskiej, zaraz po Danii i Luksemburgu. Według danych Eurostatu w 2021 r. szacunkowy godzinny koszt pracy w Belgii wynosi 41,6 euro (dla porównania w Polsce wynosi 11,5 euro).

Handel

Według danych ABH (Belgijska Agencja Handlu Zagranicznego) w 2021 r. wartość belgijskiego eksportu wyniosła 462 mld euro. Z kolei wartość belgijskiego importu w 2021 r. wyniosła ok. 432 mld euro. Dodatni bilans handlowy Belgii wyniósł zatem 30 mld euro.

Według danych ABH 76,5% belgijskiego eksportu kierowane jest do państw europejskich, 9,9% – do państw azjatyckich, natomiast 8,8% – na kontynent amerykański.

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem eksportu są: Niemcy (eksport o wartości 86,3 mld euro; 18,7% udziału w belgijskim eksporcie ogółem), Francja (65,7 mld euro; 14,2%), Niderlandy (56,4 mld euro; 12,2%), Stany Zjednoczone (27,7 mld euro; 6%), Wielka Brytania (26,3 mld euro; 5,7%), Włochy (22,1 mld euro; 4,8%), Hiszpania (13,4 mld euro; 2,9%), **Polska (11,9 mld euro; 2,6%)**, Chiny (8 mld euro; 1,7%) oraz Szwecja (7,9 mld euro; 1,7%). Tym samym **Polska utrzymała 8. pozycję wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem eksportu.**

Głównymi partnerami handlowymi Belgii pod względem importu są: Niderlandy (import o wartości 83,8 mld; 19,4%), Niemcy (59,2 mld euro; 13,7%), Francja (41,2 mld euro; 9,5%), Stanu Zjednoczone (27,6 mld euro; 6,4%), Chiny (24,8 mld euro; 5,7%), Włochy (17,7 mld euro; 4,1%), Irlandia (16,1 mld euro; 3,7%), Wielka Brytania (15,5 mld euro; 3,6%), Hiszpania (9,8 mld euro; 2,3%) oraz Japonia (9,3 mld euro; 2,2%). Według danych ABH **Polska znalazła się na 15. miejscu wśród największych partnerów handlowych Belgii pod względem importu** (6,8 mld euro; 1,6%).

Struktura importu

Wśród grup towarów najczęściej importowanych przez Belgię znajdują się: produkty chemiczne (89,2 mld euro; 20,6% udziału w całym imporcie), produkty mineralne (64,1 mld euro; 14,8%), maszyny i urządzenia (55,3 mld euro; 12,8%), sprzęt transportowy (45,2 mld euro; 10,5%), metale podstawowe (33,4 mld euro; 7,7%), plastik (24,4 mld euro; 5,6%), metale i kamienie szlachetne (17,7 mld euro; 3,9%), żywność (16,3 mld euro; 3,8%), warzywa (12,5 mld euro; 2,9%), instrumenty optyczne (11,6 mld euro; 2,7%). Powyższe kategorie stanowiły ok. 85% ogólnej wartości wszystkich towarów importowanych przez Belgię w 2021 roku.

3. Ramy prawno-traktatowe

Regiony Królestwa Belgii są uprawnione do podpisywania umów międzynarodowych. Rząd RP podpisał 6 czerwca 1994 r. kompleksową umowę o współpracy z Rządem Flandrii oraz 10 października 1996 r. podobną umowę z Rządem Wspólnoty Francuskiej Belgii i Rządem Walonii. Obie te umowy stwarzają ułatwienia dla pogłębienia kontaktów w dziedzinie współpracy gospodarczej, nauki, kultury i sztuki itp., głównie zdecentralizowanej.

Bilateralne umowy międzyrządowe regulują niektóre kwestie związane ze współpracą gospodarczą. Do najważniejszych należą:

- *Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Belgii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, zapobiegania oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 20.08.2001 r.*
- *Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Królestwem Belgii i Wielkim Księstwem Luksemburga*, podpisana 19 maja 1987 r., została wypowiedziana przez Polskę. Umowa utraciła moc obowiązującą 2 sierpnia 2021 r., jednak zgodnie z art. 10 ust. 2 tej umowy, inwestycje dokonane przed upływem ważności umowy pozostają objęte jej postanowieniami do 2 sierpnia 2031 r.

4. Polsko-belgijska wymiana handlowa

Belgia pozostaje ważnym partnerem gospodarczym Polski, zarówno jeśli chodzi o wymianę handlową, jak i współpracę inwestycyjną. **Według najnowszych danych GUS za 2021 r. Belgia zajmowała 13. miejsce wśród głównych kierunków ekspansji polskich firm oraz była naszym 9. największym dostawcą towarów.** Inaczej kształtuje się waga naszego kraju z punktu widzenia gospodarki belgijskiej. W 2021 r. Polska była 8. najważniejszym kierunkiem ekspansji towarowej dla belgijskich firm oraz 15. dostawcą produktów do Belgii.

Charakterystyczną cechą polsko-belgijskiej wymiany handlowej jest jej silna koncentracja na regionie Flandrii. Z Flandrią jest realizowanych około 85% łącznych obrotów między Polską i Belgią, na Walonię przypada 13%, natomiast na Stołeczny Region Brukseli – 2%.

Obroty towarowe Polski z Belgią (w mld euro)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	Dynamika 2021 2020
Eksport	3,912	3,989	4,550	5,249	5,696	5,688	7,074	124,4%
Import	4,318	4,795	5,272	5,676	5,499	5,248	7,072	134,8%
Obroty	8,231	8,785	9,822	10,925	11,195	10,937	14,147	129,4%
Saldo	-0,405	-0,806	-0,722	-0,426	0,196	0,441	0,002	

Źródło: GUS

* wartości za 2021 r. są danymi wstępnymi

Obroty z Belgią okazały się być dość odporne na zaburzenia związane z pandemią Covid-19. **W 2020 r. bowiem eksport na ten rynek nieznacznie się obniżył (o 0,1%, do blisko 5,7 mld EUR), a import spadł o 4,6%, do 5,2 mld EUR.** W obrotach z Belgią w 2020 r. notowaliśmy dodatnie saldo, które ukształtowało się na poziomie 441 mln EUR.

W 2021 r. widoczne było natomiast gwałtowne ożywienie co pokazuje dynamiczny wzrost wymiany handlowej z Belgią. Według wstępnych danych polski eksport wzrósł o ponad 24% i wyniósł 7,074 mld euro (wobec 5,688 mld euro w 2020 roku). Po stronie eksportu szczególnie dynamicznie rósł wywóz maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części i akcesoriów (o 47,5% r/r).

Z kolei polski import z Belgii wzrósł o prawie 35% i wyniósł 7,072 mld euro (wobec 5,248 mld w 2020 roku). Nastąpiła intensyfikacja przywozu produktów farmaceutycznych (blisko 2,5-krotny wzrost).

Ostatecznie **polsko-belgijskie obroty towarowe osiągnęły rekordowy poziom – 14,147 mld euro, co oznacza wzrost o 29,4% r/r.** Zdecydowanie wyższe tempo wzrostu importu spowodowało niemal całkowite wyeliminowanie dodatniego salda w handlu z Belgią. Notowana w poprzednim roku nadwyżka w wysokości 441 mln euro zmalała do 2 mln euro.

Struktura wymiany handlowej

W 2021 r. w polskim eksporcie i imporcie do/ z Belgii we wszystkich głównych grupach towarowych wystąpiły dynamiczne wzrosty.

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Belgii w 2021 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (2,8 mld euro, wzrost o 16,9%, udział 39,2%);
- wyroby przemysłu chemicznego (1,3 mld euro, wzrost o 31,5%, udział 18,3%);
- artykuły rolno-spożywcze (0,9 mld euro, wzrost o 16,3%, udział 13,1%);
- wyroby metalurgiczne (0,6 mld euro, wzrost o 31,5%, udział 8,7%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Belgii znajdują się m.in.: akumulatory, części i akcesoria do samochodów oraz samochody, cygara, cygaretki i papierosy, kosmetyki, samochody osobowe, meble, konstrukcje z żeliwa lub stali, ogniwa i baterie galwaniczne, artykuły budowlane z tworzyw sztucznych, samochody ciężarowe.

Główne grupy towarowe w imporcie z Belgii do Polski w 2021 r.:

- wyroby przemysłu chemicznego (3,4 mld euro, wzrost o 48,2%, udział 47,8%);
- wyroby przemysłu elektromaszynowego (1,2 mld euro, wzrost o 30%, udział 16,8%);
- artykuły rolno-spożywcze (0,9 mld euro, wzrost o 5,2%, udział 12,4%);
- wyroby metalurgiczne (0,8 mld euro, wzrost o 46,1%, udział 11,8%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Belgii znajdują się m.in.: szczepionki, mięso wieprzowe, polimery etylenu, wyroby walcowane z żeliwa lub stali, ciągniki, kosmetyki, samochody osobowe, polimery propylenu, wyroby walcowane ze stali nierdzewnej, polimery styrenu.

Polsko-belgijskie obroty usługowe

Według danych GUS w 2020 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa w Belgii wyniosła 1,280 mld euro, co oznacza niewielki spadek w stosunku do 2019 r. (wówczas wartość wyniosła 1,289 mld euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm belgijskich w 2020 r. była na poziomie 860,4 mln euro, co oznacza niewielki spadek w stosunku do 2019 r. (wówczas wartość wyniosła 907,2 mln euro).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Belgijskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP skumulowane inwestycje belgijskie w Polsce na koniec 2020 r. wyniosły 7,3 mld EUR, co stanowiło 3,6% udziału w całkowitym napływie BIZ do Polski (na koniec 2019 r. wyniosły 6,9 mld euro, zaś na koniec 2018 r. – 6,3 mld euro).

Łącznie dochody belgijskich inwestorów z tytułu kapitału zainwestowanego w Polsce w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych w 2020 r. wyniosły 373,1 mln euro (w 2019 r. - 479,1 mln euro).

GUS informuje, że w Polsce zarejestrowanych jest 519 firm z udziałem kapitału belgijskiego, który wynosi 6,3 mld PLN, stanowiąc 2,9% udziału w całkowitym zaangażowaniu kapitału zagranicznego w Polsce (stan na 2020 r. – ostatnie dostępne dane). Wśród powyższych przedsiębiorstw 153 zatrudnia 10 i więcej osób (stan na 2019 r.). Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału belgijskiego plasują swe inwestycje w różnych dziedzinach gospodarki, ale głównie w sektorze przetwórstwa przemysłowego. Ponadto są obecne głównie w woj. mazowieckim i woj. wielkopolskim.

Na liście *Największych Zagranicznych Inwestorów w Polsce – Luty 2019*, opracowanej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu, znajdują się 54 firmy z kapitałem belgijskim. Do najbardziej znanych belgijskich firm inwestujących w Polsce należą: Vlassenroot, Solvay, SEA-Invest (m.in. inwestycja w Porcie Północnym i Rudoporcie w Gdańsku), Ghelamco (m.in. budowa Warsaw Spire), Umicore (inwestycja w Nysie), CFE Polska czy Reynaers.

Do ważniejszych belgijskich inwestycji w Polsce w ostatnich latach należą: budowa centrum logistycznego Korczowa Logistic Park i budowa centrum usług BPO – Euroclear bank w Krakowie.

Polskie inwestycje w Belgii

Według danych NBP na koniec 2020 r. stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji w Belgii był ujemny i wyniósł 1,7 mln EUR, co wynikało ze sposobu inwestowania polskich spółek.

Do firm obecnych na belgijskim rynku należą m.in.: Comarch, ECO Okna (centrum logistyczne w Courcelles oraz showroom ze swoimi produktami w Brukseli), Trans.eu BVBA (spółka koncerny Logitrans, który stworzył europejską giełdę transportową) czy Aluprof.

Ponadto w Belgii rejestrowanych jest coraz więcej małych polskich firm, często jednoosobowych, które zajmują się świadczeniem usług budowlanych, remontowych itp. (jest ich ponad 8 tys.). Firmy te nie są zaliczane do kategorii FDI, lecz w wyniku ich działalności może w przyszłości nastąpić zwiększenie zainteresowania lokowaniem bezpośrednich inwestycji w Belgii przez polskie podmioty gospodarcze.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Do perspektywicznych dziedzin współpracy w wymianie handlowej z Belgią w najbliższych latach zaliczane są tradycyjnie: eksport produktów z branży artykułów rolno-spożywczych, w szczególności

produktów bio, mebli i wyrobów stolarki okiennej i drzwiowej, wyrobów przemysłu olejnego i naftowego, części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, produkty branży kosmetycznej, modowej, budowlanej. Szanse zaistnienia na belgijskim rynku mają też nowe branże, w tym drony, FinTech, ICT (technologie informacyjno-telekomunikacyjne), a także polscy producenci pojazdów szynowych i komunikacyjnych poprzez udział w przetargach publicznych ogłaszanych w regionach belgijskich.

7. Dostęp do rynku

Belgia to jeden z najlepiej rozwiniętych rynków w Europie. Na ten poziom składa się wiele istotnych czynników, spośród których najważniejsze to:

- otwartość rynku – szybkie procedury zakładania firmy i środowisko przyjazne przedsiębiorcom;
- dogodne położenie – ponad 500 milionów konsumentów w promieniu 800 km, różnorodność kulturowa (rynek umożliwiający rozpoczęcie testowania nowych produktów), bliskość do głównych centrów produkcyjnych i rynków sprzedaży;
- dobrze rozwinięta infrastruktura – porty morskie, porty śródlądowe, porty lotnicze, linie kolejowe oraz gęsta sieć dróg i autostrad;
- stosunkowo niskie ceny nieruchomości w porównaniu z krajami sąsiadującymi;
- rządowe zachęty inwestycyjne – rząd belgijski zachęca do nowych inwestycji zagranicznych jako środka promocji zatrudnienia. Dzięki decentralizacji regionalnej Flandria, Walonia i Bruksela zabiegają o potencjalnych inwestorów zagranicznych i oferują szereg zachęt, i korzyści. Firmy zagraniczne w Belgii zatrudniają około 11% całkowitej siły roboczej.

8. Główne bariery na rynku belgijskim

- Duża konkurencja i znaczne obciążenia podatkowe.
- Trudności w porozumieniu się w języku angielskim w kontakcie z urzędami (zwłaszcza w regionie Walonii) oraz lokalnymi firmami (również z regionu Walonii) ze względu na niepopularność j. angielskiego w tym regionie.
- Trudności związane z ustaleniem wysokości płacy minimalnej pracowników oddelegowanych do pracy na terenie Królestwa Belgii. W Belgii płaca minimalna w poszczególnych branżach ustalana jest centralnie dla całej gospodarki na podstawie układów zbiorowych. Szczególnie często kwestia ta jest podnoszona przez przedsiębiorstwa z branży budowlanej/montażowej zainteresowane delegowaniem pracowników.
- Taryfy i stawki celne są stale aktualizowane i mogą ulec zmianie bez powiadomienia.

W związku z członkostwem Belgii i Polski w Unii Europejskiej relacje handlowe pomiędzy oboma krajami polegają na swobodnej wymianie towarów i usług.

9. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli

adres: Rue Stevin 139, 1000 Bruksela

tel.: +32 (0)2 780 45 00

e-mail: bebruamb2@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/belgia/ambasada>

Ambasada Królestwa Belgii w Polsce

adres: ul. Senatorska 34, 00-095 Warszawa

nr tel.: +48 22 551 28 00

e-mail: warsaw@diplobel.fed.be

strona internetowa: <https://poland.diplomatie.belgium.be/pl>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Marzec 2022 r.